

بسمه تعالی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال

تاریخ ۱۳۹۴/۹/۳۰

عنوان استاندارد (تدوین):

استاندارد ملی ویژگی های تولید پیاز زعفران

محصولات کشاورزی بخشی از درآمد حاصل از صادرات غیرنفتی را تشکیل می دهند که یکی از این محصولات ارزشمند کشاورزی، زعفران می باشد. زعفران یا طلای سرخ ارزشمندترین گیاه بومی و از محصولات ویژه کشاورزی می باشد که ویژگی های منحصر به فرد این محصول از جمله سازگاری با اقلیم های کویری و مناطق کم آب، اشتغال زایی و ارزش اقتصادی بالا و ارزآوری مناسب برای کشور و روند رو به رشد سهم صادرات آن از کل صادرات غیرنفتی و صادرات بخش کشاورزی و ایجاد درآمد و اشتغالزایی برای روستائیان کشور، لزوم توجه به این محصول را دو چندان می سازد که این امر موجب تثبیت و ارتقاء شاخص های رشد، بروز رسانی، کیفیت بخشی و بهبود عملکرد صادرات این محصول خواهد بود. به همین منظور و در راستای تقویت زیرساخت های صادراتی، احداث مزارع یکنواخت و تجاری با استفاده از پیاز استاندارد^۱ زعفران خصوصاً در کلون های بومی و محلی که دارای ارزش افزوده بالایی می باشند و تلاش در جهت تجاری سازی آنها، می تواند علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار و مولد در حمایت از تولید داخلی نقش داشته و ضمن ارزآوری به کشور، زمینه حمایت و صیانت از ارقام بومی و محلی را نیز فراهم نماید. با توجه به اینکه ماده تکثیری زعفران، پیاز بوده و در امر تولید این محصول، بعنوان اولین نهاده مصرفی مطرح است، بی شک بدون استفاده از پیاز خوب (دارای شرایط مطلوب) نمی توان به حداکثر تولید و عملکرد دست یافت.

در راستای بهبود کیفیت پیاز تولیدی زعفران، تعریف استانداردهای لازم برای تمام مراحل تولید و حفظ کلون یا کلون های برتر و کمک به معرفی آن به جامعه باغبانی کشور ضروری می باشد که بهمین منظور، در این مجموعه ویژگی های ضروری احداث خزانه تولید پیاز استاندارد زعفران آورده شده است. این استاندارد هر دو سال یکبار قابل اصلاح و تجدید نظر می باشد. لذا از همه دست اندرکاران تولید درخواست می شود در حل مشکلات احتمالی علمی و عملی این مجموعه همکاری نموده تا در نهایت صاحب دستورالعملی علمی- عملی، توانمند و مؤثر در کشور باشیم.

^۲ پیاز گواهی شده (Certified) به پیازی اطلاق می شود که اصالت، سلامت و مشخصات ظاهری آن مطابق با استانداردهای ملی باشد.

الف) شرایط احداث خزانه تولید پیاز زعفران

انتخاب زمین:

- زمین مناسب برای تولید پیاز نباید حداقل ۶ سال سابقه کشت زعفران داشته باشد.
- اسیدیته مناسب خاک برای تولید پیاز زعفران می بایست بین ۶/۵ الی ۸ و هدایت الکتریکی خاک حداکثر ۳ دسی زیمنس بر متر باشد.
- مدت زمان استمرار تولید پیاز در خزانه حداکثر ۳ سال می باشد.
- حداقل سطح زمین قابل قبول برای تولید پیاز ۵۰۰۰ متر مربع می باشد.

تناوب کشت پیاز زعفران:

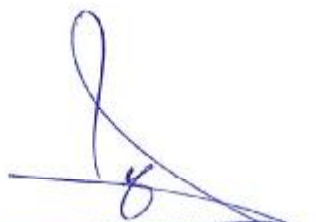
- رعایت فاصله حداقل ۳ سال از کشت گیاهان با اندام تکثیری زیرزمینی (پیاز، چغندر قند، سیب زمینی و...) قبل از کشت زعفران در زمین مورد تقاضا الزامی است.

رعایت فواصل:

- فاصله ایمنی: زمین مورد تقاضا برای کشت پیاز زعفران باید از مزارع یونجه، باغات سردرختی و مزارع تولیدی زعفران حداقل ۵۰ متر فاصله داشته باشد.
- فاصله بین قطعات: برای اجتناب از تداخل فیزیکی توده ها، می بایست قطعات از همدیگر حداقل ۵ متر فاصله داشته باشند.

شرایط کشت:

- وزن پیازچه: وزن مناسب پیازچه جهت کشت در خزانه تولید پیاز زعفران ۳-۶ گرم می باشد.

ب) شاخص های پیاز زعفران

- پیاز در هنگام عرضه نباید بیش از ۲ درصد جوانه فعال شده داشته باشد.
- پیاز می بایست عاری از هرگونه ناخالصی فیزیکی و پیاز سایر گونه ها باشد.
- جوانه انتهایی پیاز زعفران باید سالم باشد.
- پیاز می بایست عاری از نشانه های کنه و قارچ باشد
- پیازهای زعفران بذری تولید شده می بایست در زمان عرضه به بازار با سموم قارچ کش و کنه کش مناسب ضدعفونی شده باشند
- پوشینه های اولیه پیاز زعفران در هنگام عرضه باید سالم باشند.
- وزن پیاز زعفران جهت تولید گل

- بر اساس وزن، پیاز به سه درجه ۸-۱۲، ۱۶-۱۲ و بیشتر از ۱۶ گرم تقسیم بندی می گردد
- پیاز زعفران در کیسه های پلاستیکی ۱۰ کیلوگرمی قابل عرضه خواهد بود.

ج) ضوابط فنی احداث خزانه تولید پیاز زعفران

- مدیر فنی باید حداقل سه سال سابقه تولید زعفران (پیاز - گل) داشته باشد.
- مدیر فنی باید دارای مدرک کارشناسی در یکی از رشته های زراعت و اصلاح نباتات، باغبانی و تولیدات گیاهی باشد.
- در صورتیکه مدیر فنی مدرک تحصیلی کاردانی زعفران داشته باشد، قابل قبول خواهد بود.
- فارغ التحصیلان دیپلمه زعفران در صورت داشتن ۵ سال سابقه کار به تایید مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان، می توانند مدیر فنی خزانه تولید پیاز زعفران باشند.
- زمین مورد تقاضا برای تولید پیاز زعفران می تواند ملکی یا اجاره ای باشد.
- در صورت اجاره ای بودن، مدت اجاره حداقل سه سال خواهد بود.
- زمین انتخابی برای تولید پیاز زعفران باید به جاده دسترسی داشته باشد اما آن قطعه نباید محل عبور و مرور مزارع دیگر باشد.

- زمین مورد تقاضا برای تولید پیاز زعفران باید دارای منبع آب مطمئن و کافی (چاه، قنات، رودخانه) باشد، بطوریکه در هر دوره کشت حداقل ۵۰۰۰ مترمکعب در هکتار آب در دسترس باشد. در شرایط کاملاً آبی حداقل ۶ دفعه آبیاری لازم است.

- استفاده از پساب های صنعتی و فاضلاب شهری برای آبیاری زمین زعفران مجاز نمی باشد.

(د) توصیه ها:

- بافت خاک مناسب برای تولید پیاز زعفران، بافت متوسط (لومی شنی) می باشد.

- زمین مورد تقاضا برای تولید پیاز زعفران باید حاصلخیز باشد و میزان ماده آلی آن با توجه به نتایج آنالیز خاک حداقل ۱٪ باشد. برای تحقق این موضوع افزودن حداقل ۶۰ تن در هکتار کود حیوانی پوسیده قبل از کشت پیاز قابل توصیه است.

- EC آب آبیاری حداکثر ۲ دسی زیمنس بر متر باشد.

- کشت تعداد ۱۰۰ عدد پیاز در ۴ ردیف در هر متر مربع توصیه می شود.

- عمق کاشت پیاز زعفران بین ۱۵ تا ۲۰ سانتیمتر توصیه می شود.

- توصیه می شود حداقل دو نوبت وجین علف های هرز طی دوره کاشت تا برداشت انجام شود.

- ترجیحاً امکان برقراری سامانه های نوین آبیاری برای زمین مورد تقاضا برای تولید پیاز زعفران وجود داشته باشد.

- ائبار مناسب و عاری از جوندگان وحشرات برای نگهداری پیاز زعفران توصیه می شود.

